

**WYMAGANIA EDUKACYJNE Z KSZTAŁCENIA SŁUCHU
W KLASIE I PSM II ST. specjalność wokalistyka**

I. Umiejętność rozpoznawania, intonowania, nazywania i zapisywania:

1. interwałów prostych
  - ✓ granych pojedynczo, melodycznie i harmonicznie w tempie wolnym;
  - ✓ granych pojedynczo w skrajnych rejestrach po uprzednim sprowadzeniu głosem do rejestru środkowego;
  - ✓ dwóch interwałów melodycznych występujących między trzema dźwiękami (w rejestrze środkowym) w obrębie jednej oktawy;
2. wszystkich trójdźwięków w układzie skupionym, durowy i molowy w przewrotach:
  - ✓ D⁷ w postaci zasadniczej z rozwiązaniem na T;
  - ✓ kolejnych akordów i ich funkcji w przebiegu harmonicznym;
3. gam majorowych i minorowych we wszystkich odmianach do 3 znaków:
  - ✓ w równym tempie;
  - ✓ od prymy do prymy;
  - ✓ rytmizowanych;
  - ✓ od c¹ lub cis¹;
  - ✓ pionowe śpiewanie dwugłosu stanowiącego równoległy przebieg tej samej gamy – w przeciwnych kierunkach.

II. Umiejętność zapisywania struktur rytmicznych:

1. realizacja ćwiczeń jednogłosowych zawierających różne grupy rytmiczne;
2. analiza rytmów prezentowanych fragmentów z literatury muzycznej.

III. Umiejętność czytania nut (w tym a vista):

1. melodii jednogłosowych tonalnych;
2. melodii jednogłosowych zapisanych na liniach dodanych dolnych lub górnych w wygodnej dla siebie skali;
3. melodii w kluczu wiolinowym i basowym.

IV. Umiejętność zapisywania dyktand:

1. jednogłosowych pamięciowych;
2. jednogłosowych tonalnych;
3. harmonicznich z określeniem funkcji;
4. rytmicznych jednogłosowych.

V. Umiejętność zapamiętywania charakterystycznych cech melodyki i harmoniki, a także złożonych struktur melodycznych, harmonicznich, metrycznych poprzez uaktywnianie pamięci słuchowej, wzrokowej i manualnej ucznia, tworząc podstawy do wszechstronnej percepcji dzieła muzycznego.

**WYMAGANIA EDUKACYJNE Z KSZTAŁCENIA SŁUCHU
W KLASIE II PSM II st. specjalność wokalistyka**

I. Umiejętność rozpoznawania, intonowania, nazywania i zapisywania:

2. interwałów prostych
  - ✓ granych pojedynczo, melodycznie i harmonicznie w tempie wolnym;
  - ✓ granych pojedynczo w skrajnych rejestrach po uprzednim sprowadzeniu głosem do rejestru środkowego;
  - ✓ dwóch interwałów melodycznych występujących między trzema dźwiękami (w rejestrze środkowym) w obrębie jednej oktawy;

2. wszystkich trójdźwięków w układzie skupionym, durowy i molowy w przewrotach:
  - ✓ D⁷ w postaci zasadniczej z rozwiązaniem na T;
  - ✓ kolejnych akordów i ich funkcji w przebiegu harmonicznym;

3. gam majorowych i minorowych we wszystkich odmianach do 5 znaków:
  - ✓ w równym tempie;
  - ✓ od prymy do prymy;
  - ✓ rytmizowanych;
  - ✓ od c¹ lub cis¹;
  - ✓ pionowe śpiewanie dwugłosu stanowiącego równoległy przebieg tej samej gamy – w przeciwnych kierunkach.

II. Umiejętność zapisywania struktur rytmicznych:

1. realizacja ćwiczeń jedno- i dwugłosowych zawierających różne grupy rytmiczne;
2. analiza rytmów prezentowanych fragmentów z literatury muzycznej.

III. Umiejętność czytania nut (w tym a vista):

1. melodii jedno- i dwugłosowych tonalnych;
2. melodii dwugłosowych z równoczesnym graniem lub stukaniem rytmu drugiego głosu;
3. melodii w kluczu wiolinowym i basowym; melodii z transpozycją.

IV. Umiejętność zapisywania dyktand:

1. jednogłosowych pamięciowych;
2. jednogłosowych tonalnych w kluczu wiolinowym i basowym;
3. harmonicznym z określeniem funkcji;
4. rytmicznych jednogłosowych;
5. łatwego dwugłosu.

V. Umiejętność zapamiętywania charakterystycznych cech melodyki i harmoniki, a także złożonych struktur melodycznych, harmonicznym, metrycznym poprzez uaktywnianie pamięci słuchowej, wzrokowej i manualnej ucznia, tworząc podstawy do wszechstronnej percepcji dzieła muzycznego.

**WYMAGANIA EDUKACYJNE Z KSZTAŁCENIA SŁUCHU
W KLASIE III PSM II st. specjalność wokalistyka**

I. Umiejętność rozpoznawania, intonowania, nazywania i zapisywania:

1. interwałów prostych

- ✓ granych pojedynczo, melodycznie i harmonicznie w różnych rejestrach;
- ✓ granych po dwa w skrajnych rejestrach;
- ✓ dwóch interwałów melodycznych występujących między czterema dźwiękami (w rejestrze środkowym) w obrębie jednej oktawy;

2. wszystkich trójdźwięków w układzie skupionym, durowy i molowy w przewrotach:

- ✓ D⁷ we wszystkich przewrotach z rozwiązaniem na ^(o)T oraz D⁹ w postaci zasadniczej;
- ✓ kolejnych akordów i ich funkcji w przebiegu harmonicznym;

3. gam majorowych i minorowych we wszystkich odmianach do 6 znaków:

- ✓ w równym tempie;
- ✓ od prymy do prymy;
- ✓ rytmizowanych;
- ✓ od c¹ lub cis¹;
- ✓ pionowe śpiewanie dwugłosu stanowiącego równoległy przebieg tej samej gamy – w przeciwnych kierunkach.

II. Umiejętność zapisywania struktur rytmicznych:

1. realizacja ćwiczeń jedno- i dwugłosowych zawierających różne grupy rytmiczne;
2. analiza rytmów prezentowanych fragmentów z literatury muzycznej.

III. Umiejętność czytania nut (w tym a vista):

1. melodii jedno- i dwugłosowych tonalnych;
2. melodii dwugłosowych z równoczesnym graniem lub stukaniem rytmu drugiego głosu;
3. melodii w kluczu wiolinowym i basowym; melodii z transpozycją.

IV. Umiejętność zapisywania dyktand:

1. jednogłosowych pamięciowych;
2. jednogłosowych tonalnych w kluczu wiolinowym i basowym;
3. harmonicznym z określeniem funkcji;
4. rytmicznych jednogłosowych;
5. łatwego dwugłosu polifonizującego.

V. Umiejętność zapamiętywania charakterystycznych cech melodyki i harmoniki, a także złożonych struktur melodycznych, harmonicznym, metrycznym poprzez uaktywnianie pamięci słuchowej, wzrokowej i manualnej ucznia, tworząc podstawy do wszechstronnej percepcji dzieła muzycznego.

**WYMAGANIA EDUKACYJNE Z KSZTAŁCENIA SŁUCHU
W KLASIE IV PSM II st. specjalność wokalistyka**

I. Umiejętność rozpoznawania, intonowania, nazywania i zapisywania:

1. interwałów prostych

- ✓ prostych i złożonych granych pojedynczo, melodycznie i harmonicznie w różnych rejestrach;
- ✓ granych po dwa w skrajnych rejestrach;
- ✓ dwóch interwałów melodycznych występujących między czterema dźwiękami (w rejestrze środkowym) w obrębie jednej oktawy;

2. wszystkich trójdźwięków w układzie skupionym, durowy i molowy w przewrotach:

- ✓ D^7 we wszystkich przewrotach z rozwiązaniem na $^{(o)}T$ oraz D^9 w postaci zasadniczej;
- ✓ kolejnych akordów i ich funkcji w przebiegu harmonicznym;

3. gam majorowych i minorowych we wszystkich odmianach do 7 znaków:

- ✓ w równym tempie;
- ✓ od prymy do prymy;
- ✓ rytmizowanych;
- ✓ od c^1 lub cis^1 ;
- ✓ pionowe śpiewanie dwugłosu stanowiącego równoległy przebieg tej samej gamy – w przeciwnych kierunkach.

II. Umiejętność zapisywania struktur rytmicznych:

1. realizacja ćwiczeń jedno- i dwugłosowych zawierających różne grupy rytmiczne;
2. analiza rytmów prezentowanych fragmentów z literatury muzycznej.

III. Umiejętność czytania nut (w tym a vista):

1. melodii jedno- i dwugłosowych tonalnych;
2. melodii dwugłosowych z równoczesnym graniem lub stukaniem rytmu drugiego głosu;
3. melodii w różnych kluczach; melodii z transpozycją;
4. melodii atonalnych

IV. Umiejętność zapisywania dyktand:

1. jednogłosowych pamięciowych;
2. jednogłosowych tonalnych i z rozszerzoną tonalnością;
3. harmonicznym z określeniem funkcji;
4. rytmicznych jednogłosowych;
5. łatwego dwugłosu polifonizującego.

V. Umiejętność zapamiętywania charakterystycznych cech melodyki i harmoniki, a także złożonych struktur melodycznych, harmonicznym, metrycznym poprzez uaktywnianie pamięci słuchowej, wzrokowej i manualnej ucznia, tworząc podstawy do wszechstronnej percepcji dzieła muzycznego.

KRYTERIA OCENIANIA OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW Z PRZEDMIOTU KSZTAŁCENIE SŁUCHU

Ocenienu podlegać będzie:

- ✓ stopień opanowania umiejętności określonych w programie nauczania;
- ✓ frekwencja i czynny udział w lekcjach;
- ✓ wyniki pracy domowej;
- ✓ rzeczywiste postępy nauczania w porównaniu z początkiem roku szkolnego lub z początkiem semestru;
- ✓ wrodzone predyspozycje słuchowe;
- ✓ spostrzegawczość, koncentracja uwagi, dyscyplina, myślenie przy wykonywaniu ćwiczeń.

Formy egzekwowania wiadomości:

- ✓ ćwiczenia słuchowo – głosowo (solfeż, śpiewanie lub określanie skal, gam, ćwiczeń rytmicznych, różnego rodzaju akordów);
- ✓ pisemna realizacja dyktand różnego typu;
- ✓ czytanie nut głosem;
- ✓ zadania domowe: samodzielne przygotowanie ćwiczeń z solfeża lub innych materiałów do kształcenia słuchu.

Oceny:

Celujący:

- ✓ bezbłędna realizacja ćwiczeń słuchowo – głosowych (interwały, trójdźwięki, gamy, czytanie a vista, ćwiczenia rytmiczne) pod względem intonacji, emisji, rytmu;
- ✓ bezbłędny zapis dyktand różnego typu
- ✓ bezbłędny zapis krótkich przebiegów harmoniczných
- ✓ określanie postaci akordów i pozycji;
- ✓ duża dyscyplina, wyobraźnia inwencja twórcza przy wykonywaniu ćwiczeń.

Bardzo dobry:

- ✓ bezbłędna realizacja ćwiczeń słuchowo – głosowych (interwały, trójdźwięki, gamy, czytanie a vista, ćwiczenia rytmiczne) pod względem intonacji i rytmu;
- ✓ bezbłędny zapis dyktand różnego typu z podaniem tonacji i pulsu metrycznego;
- ✓ bezbłędny zapis krótkich przebiegów harmoniczných – określanie postaci akordów;
- ✓ dokładność, precyzja, duża koncentracja w wykonywaniu ćwiczeń.

Dobry:

- ✓ poprawna realizacja ćwiczeń słuchowo – głosowych (interwały, trójdźwięki, gamy, czytanie a vista, ćwiczenia rytmiczne) pod względem intonacji i rytmu w ustalonym przez siebie tempie;

- ✓ poprawna realizacja dyktand z podaniem tonacji, metrum, pierwszych nut rozpoczynających dyktando;
- ✓ poprawny zapis krótkich przebiegów harmonicznycch – z drobnymi błędami w określeniu postaci akordów;
- ✓ zaangażowanie, dokładne wykonywanie ćwiczeń, jednakże wymagające drobnych korekt i częstej kontroli nauczyciela.

Dostateczny:

- ✓ ogólnie poprawna realizacja ćwiczeń słuchowo – głosowych (interwały, trójdźwięki, gamy, czytanie a vista, ćwiczenia rytmiczne), błędy intonacyjne, rytmiczne, rzeczowe świadczące o niepełnym opanowaniu materiału;
- ✓ ogólnie poprawna realizacja dyktand z podaniem tonacji, metrum oraz pierwszych nut rozpoczynających każdy fragment podawanego dyktanda;
- ✓ ogólnie poprawny zapis krótkich przebiegów harmonicznycch zawierający błędy rzeczowe wynikające z nieznamomości budowy akordów;
- ✓ brak pewności w wypowiedzaniu się, odpowiedzi wymagające częstej kontroli i uwag ze strony nauczyciela.

Dopuszczający:

- ✓ duża ilość błędów w realizacji ćwiczeń słuchowo – głosowych, zła intonacja, brak umiejętności samokontroli, spore trudności w realizacji ćwiczeń rytmicznych i problemy z poczuciem pulsu rytmicznego;
- ✓ duże trudności z zapisem dyktand, nawet z pomocą nauczyciela;
- ✓ kłopoty z zapisem krótkich przebiegów harmonicznycch i brak wiedzy dotyczącej budowy akordów;
- ✓ brak postępów w rozwoju słyszenia muzycznego.

Niedostateczny:

- ✓ brak realizacji ćwiczeń słuchowo – głosowych lub dyktand świadczący o pełnej nieznamomości poszczególnych problemów określonych w programie nauczania lub z braku predyspozycji do kształcenia muzycznego.

Uczeń ma możliwość podniesienia oceny wystawionej przez nauczyciela przed konferencją klasyfikacyjną. Aby podnieść ocenę o stopień muszą zostać spełnione następujące kryteria:

- ✓ **jest zobligowany do opanowania materiału wyznaczonego przez nauczyciela z zakresu treści nauczania obowiązujących w danym roku szkolnym.**

WYMAGANIA EDUKACYJNE DLA UCZNIĄ SPECJALNOŚCI ŚPIEW SOLOWY – PRZEDMIOT GŁÓWNY PO KLASACH I - II

W wyniku nauczania śpiewu solowego po dwóch latach nauki, tj. po ukończeniu klas I- II uczeń powinien nabyć:

- znajomość budowy i funkcjonowania aparatu głosowego oraz higieny głosu,
- opanowanie prawidłowej postawy, swobodnego posługiwania się aparatem oddechowym (rozwartość krtani, eliminowanie napięć mięśni, „appoggio”),
- umiejętność kształtowania samogłosek i spółgłosek, prawidłowe atakowanie dźwięku, stosowanie „legato” jako podstawowej formy artykulacji,
- umiejętność samodzielnego przygotowywania tekstu nutowego, stosowanie dynamiki
- stosowanie wyrazistej dykcji i artykulacji
- umiejętność stosowania wysokiej pozycji głosu
- umiejętność opanowania w stopniu zadowalającym (pod kontrolą nauczyciela) tekstu w języku oryginalnym,
- umiejętność interpretowania utworu o prostej formie i dynamicie.

EFEKTY KSZTAŁCENIA PO ZAKOŃCZENIU NAUKI W SZKOLE MUZYCZNEJ II STOPNIA

W wyniku kolejnych dwóch lat nauki śpiewu solowego, tj. po ukończeniu klas III - IV, umiejętności ABSOLWENTA powinny wykazywać:

1. prawidłową technikę oddechową, wokalną, intonacyjną oraz biegłość techniczną

2. umiejętność stosowania odpowiednich rodzajów dźwięku, wyrównanie barwy w całej skali głosu, posługiwanie się wyrazistą i prawidłową dykcją i artykulacją
3. biegle czytanie nut a'vista
4. samodzielną pracę nad utworem
5. zdolność wykonywania utworów wokalnych z wyrazistą ekspresją wynikającą z wnikliwej analizy treści muzycznej i literackiej
6. interpretację utworów zgodnie z budową formalną i charakterem epoki
7. zdolność świadomego ćwiczenia i pracy z akompaniatorem
8. posiadanie niezbędne umiejętności wokalne i aktorskie w zakresie występów publicznych oraz umiejętność śpiewania kameralnego
9. opanowanie literatury wokalne w stopniu zadowalającym (wokalizy, ćwiczenia, arie starożytne, klasyczne, pieśni z różnych epok i stylów, dwie arie operowe z uwzględnieniem techniki i interpretacji)
10. zdolność koncentracji i pokonywania tremy oraz stworzenie artystycznego wizerunku scenicznego
11. umiejętność łączenia i wykorzystywania w działaniach praktycznych wiedzy z zakresu przedmiotów ogólnie muzycznych
12. zdolność samodzielnego wyszukiwania, selekcjonowania i dokonania oceny informacji z zakresu przedmiotów ogólnie muzycznych, wykorzystując m. in. technologię informacyjną i komunikacyjną.

KRYTERIA OCENIANIA UCZNIÓW W KLASACH I - IV PSM II St.

Ogólne kryteria oceniania

Podstawowymi kryteriami oceny ucznia są:

- stopień spełniania wymagań programowych w danym roku nauki (postępy w zdobywaniu umiejętności technicznych, muzycznych, opanowaniu utworu),
- pilność i systematyczność pracy ucznia,
- jakość wykonania artystycznego,
- wysiłek wkładany przez ucznia w wywiązywanie się z obowiązków,
- aktywny udział w koncertach, popisach i innych występach publicznych organizowanych przez szkołę,
- Poprawność techniki wokalne.

Na jakość wykonania artystycznego składają się następujące kryteria:

- prawidłowe odczytanie i przekazanie tekstu (zgodność z tekstem),
- intonacja
- technika wokalna,
- płynność i nieomyślność w śpiewie,
- puls i poczucie rytmu (precyzja rytmiczna i panowanie nad tempem),
- interpretacja w zgodzie z formą,
- stylowość wykonania,
- zgodność z programem nauczania dla danego roku,
- ogólne wrażenie artystyczne.
- wykonanie programu z pamięci;

Szczegółowe kryteria oceniania

Uczeń z przedmiotu głównego „śpiew” oceniany jest według następujących kryteriów:

CELUJĄCY – uczeń doskonale spełnia wymagania programowe

Stopień celujący otrzymuje uczeń, który:

- opanował na pamięć wymagany repertuar programowy, potrafi bezbłędnie wykonać go zarówno pod względem muzycznym i artystycznym,

- posiada umiejętności techniczne (prawidłowa emisja głosu, prawidłowy oddech, czysta intonacja, kultura dźwięku, umiejętność śpiewania legato, dobra artykulacja i wymowa w językach obcych) znacznie wykraczające poza wymagania programowe w danej klasie.
- wykazuje dojrzałość muzyczną w interpretacji utworów zgodnie ze stylem epoki (zna pojęcia muzyczne, potrafi określić kompozytora, gatunek i epokę, do której należy wykonywany utwór)
- posiada specyficzne walory głosu (skala, barwa, wyrównane rejestry, predyspozycje techniczne) pozwalające na dalsze kształcenie w zawodzie śpiewaka na wyższej uczelni
- świadomie kształtuje swoją osobowość artystyczną, wykazuje zainteresowanie poszerzaniem swoich wiadomości z zakresu szeroko pojętej wokalistyki
- bierze czynny udział w życiu szkoły i miasta poprzez uczestnictwo w koncertach, przedstawieniach, popisach oraz promuje środowisko lokalne poza regionem
- bierze czynny udział w kursach , konkursach i przesłuchaniach szkolnych i pozaszkolnych, ogólnopolskich i międzynarodowych
- wykazuje prawidłowy stosunek do przedmiotu: (uczeń posiada wysoką frekwencję na zajęciach, dba o usprawiedliwienie nieobecności, bierze aktywny udział w lekcjach, jest zainteresowany i zaangażowany w naukę, sumienny i obowiązkowy)
- potrafi świadomie i samodzielnie pracować ćwicząc w domu

BARDZO DOBRY – uczeń w pełni spełnia wymagania programowe

Stopień bardzo dobry otrzymuje uczeń który:

- opanował na pamięć wymagany repertuar programowy oraz wykonał go bardzo dobrze pod względem warsztatowym i interpretacyjnym
- posiada umiejętności techniczne (prawidłowa emisja głosu, prawidłowy oddech, czysta intonacja, kultura dźwięku, umiejętność śpiewania legato, dobra artykulacja i wymowa w językach obcych) pozwalające na spełnienie wymagań programowych w stopniu bardzo dobrym
- wykazuje pewną dojrzałość muzyczną w interpretacji utworów, zna pojęcia muzyczne, potrafi określić kompozytora, gatunek i epokę do której należy wykonywany utwór
- pracuje nad kształtowaniem swojej osobowości artystycznej, wykazuje zainteresowanie poszerzaniem wiadomości z zakresu szeroko pojętej wokalistyki
- bierze czynny udział w życiu szkoły poprzez uczestnictwo w koncertach, audycjach, przedstawieniach, popisach, kursach
- wykazuje prawidłowy stosunek do przedmiotu (uczeń posiada wysoką frekwencję na zajęciach, dba o usprawiedliwienie nieobecności, bierze aktywny udział w lekcjach, jest

zainteresowany i zaangażowany w naukę, sumienny i obowiązkowy)

DOBRY – uczeń spełnia wymagania programowe w stopniu dobrym

Stopień dobry otrzymuje uczeń, który:

- opanował na pamięć wymagany repertuar programowy oraz potrafi go poprawnie wykonać, popełnia nieliczne błędy
- posiada umiejętności techniczne (prawidłową emisję głosu, prawidłowy oddech, czystą intonację, umiejętność poprawnej artykulacji i dobrej wymowy) pozwalające spełnić wymagania programowe w danej klasie w stopniu dobrym
- dobrą pamięć muzyczną, opanował wymagania programowe oraz wykonuje pod względem warsztatowym w stopniu dobrym, popełnia drobne błędy
- wykazuje pewną niedojrzałość muzyczną w interpretacji utworów, zna podstawowe pojęcia muzyczne, potrafi określić kompozytora, gatunek i epokę do której należy wykonywany utwór
- ma dobry stosunek do przedmiotu (uczeń posiada dobrą frekwencję zajęciach, dba o usprawiedliwienie nieobecności, bierze aktywny udział w lekcjach, wykazuje zainteresowanie i zaangażowanie)

DOSTATECZNY - uczeń spełnia wymagania programowe w stopniu podstawowym

Stopień dostateczny otrzymuje uczeń, który:

- wykonuje z pamięci wymagany repertuar programowy popełniając liczne błędy tekstowe i muzyczne
- posiada umiejętności techniczne nie pozwalające w pełni spełnić wymagań programowych w danej klasie (prawidłowa emisja głosu, prawidłowy oddech, czysta intonacja, poprawna artykulacja i dobra wymowa)
- opanował na pamięć repertuar programowego lecz z błędami tekstowymi i muzycznymi
- wykazuje niedojrzałość muzyczną w interpretacji utworów, nie posiada elementarnej wiedzy na temat stylu wykonywanych utworów, oraz epoki, z której pochodzą
- wykazuje poprawne podejście do przedmiotu, lecz bez zaangażowania, (dba o usprawiedliwienie nieobecności ale ma niską frekwencję na zajęciach)

DOPUSZCZAJĄCY – uczeń spełnia jedynie w części podstawowe wymagania edukacyjne

Stopień dopuszczający uzyskuje uczeń, który:

- posiada słabe umiejętności techniczne, nie pozwalające spełnić wymagań programowych w danej klasie (problemy z intonacją, poprawną emisją, pracą przepony, błędy w wymowie i

artykulacji)

- ma braki w znajomości pojęć muzycznych, podstawowych zasad muzyki, co nie pozwala na poprawną interpretację utworu
- opanował na pamięć repertuar minimum programowego lecz z dużą ilością błędów muzycznych i tekstowych
- wykazuje niedojrzałość muzyczną i interpretacyjną
- nie wykazuje poprawnego stosunku do przedmiotu (brak zaangażowania, liczne nieobecności: 30-40%, małe zainteresowanie lekcjami)

NIEDOSTATECZNY – uczeń nie uzyskuje promocji do kolejnej klasy, nie spełnia wymagań edukacyjnych.

Stopień niedostateczny uzyskuje uczeń, który:

- nie jest w stanie wykonać wymaganego repertuaru programowego z pamięci
- nie posiada umiejętności technicznych pozwalających na spełnienie wymagań programowych danej klasy
- głos nie rozwija się prawidłowo z przyczyn fizjologicznych,
- wykazuje niedojrzałość muzyczną i interpretacyjną
- nie wykazuje poprawnego stosunku do przedmiotu (liczne nieobecności- powyżej 50% nieusprawiedliwionych, brak zaangażowania)

Sposoby sprawdzania postępów ucznia.

Osiągnięcia i postępy ucznia są sprawdzane na każdej lekcji w formie kontroli poziomu realizacji zadanego materiału.

Sprawdzianem umiejętności są też wewnętrzne przesłuchania we wszystkich klasach; egzaminy promocyjne po klasie I, II, III oraz egzamin dyplomowy w formie recitalu na zakończenie edukacji w klasie IV.

Warunki otrzymania oceny wyższej niż przewidywana.

Ocenę wyższą niż przewidywana uczeń uzyskuje po spełnieniu wymagań określonych dla oceny odpowiednio wyższej.

ZESPÓŁ WOKALNY

Wymagania edukacyjne z przedmiotu chór:

- Opanowanie poprawnej emisji głosu
- Pogłębienie umiejętności wykonawczych poprzez zbiorowe muzykowanie
- Umiejętność współpracy z innymi muzykami chóru
- Umiejętność kontrolowania poprawnej intonacji
- Umiejętność zdyscyplinowania rytmicznego i artykulacyjnego
- Umiejętna reakcja na gesty dyrygenta i realizacja zmian agogicznych i dynamicznych
- Znajomość literatury chóralnej zróżnicowanej stylistycznie, umiejętność określenia gatunków i epok poznanych dzieł

KRYTERIA OCENIANIA

Celujący: doskonale opanowanie tekstu muzycznego, nienaganna dyscyplina pracy, regularne uczestnictwo w próbach i koncertach (100% frekwencja z wyjątkiem choroby potwierdzonej zwolnieniem lekarskim), wysoki poziom kultury scenicznej oraz bezbłędna realizacja zaleceń dyrygenta, szeroka wiedza teoretyczna związana z pracą w chórze, duża aktywność artystyczna w zakresie śpiewu zespołowego poza szkołą;

Bardzo dobry: bardzo dobre opanowanie tekstu muzycznego, wysoka dyscyplina pracy, regularne uczestnictwo w próbach i koncertach (100% frekwencja z wyjątkiem choroby potwierdzonej zwolnieniem lekarskim), dbałość o kulturę sceniczną i poprawna realizacja zaleceń dyrygenta, teoretyczna świadomość zagadnień z pracą w chórze, aktywność artystyczna;

Dobry: dobre opanowanie tekstu muzycznego zawierające nieliczne błędy, poprawna dyscyplina pracy oraz chęci jej udoskonalania, systematyczność, regularne uczestnictwo w próbach i koncertach (100% frekwencja z wyjątkiem choroby potwierdzonej zwolnieniem lekarskim), poprawna kultura sceniczna, realizacja dużej części zaleceń dyrygenta, wystarczająca aktywność artystyczna;

Dostateczny: poprawne opanowanie tekstu muzycznego pozbawione poważnych błędów, poprawna dyscyplina pracy, uczestnictwo w większości prób i koncertów, poprawna kultura sceniczna, realizacja najważniejszych zaleceń dyrygenta;

Dopuszczający: niepoprawne opanowanie tekstu muzycznego wpływające na obniżenie poziomu artystycznego całego chóru, niepoprawna dyscyplina pracy i niesystematyczność, duża absencja na próbach i koncertach, brak kultury scenicznej, słabe zaangażowanie;

Niedostateczny: nieoppanowanie tekstu muzycznego, brak dyscypliny pracy, duża absencja na próbach i koncertach, brak zaangażowania, naganne zachowanie, brak realizacji zaleceń dyrygenta.

Wymagania edukacyjne z czytania nut głosem dla ucznia klas I – II PSM II st. - wokalistyka

Na zakończenie cyklu edukacyjnego uczeń posiada umiejętności:

- śpiewania solmizacją i literami wybranych ćwiczeń w celu uzyskania czystości intonacyjnej i wyrobienia umiejętności posługiwania się słuchem wysokościowym;
- utrzymania się w tonacji bez towarzyszenia instrumentu;
- poprawnego odczytywania a'vista solmizacją lub z tekstem utworów dokładnie pod względem rytmicznym, intonacyjnym, a w miarę możliwości artykulacyjnym i frazowym;
- czytania nut głosem z realizacją określeń agogicznych, dynamicznych i artykulacyjnych w utworach tonalnych, rozszerzonej tonalności oraz atonalnych;
- śpiewania w układach 2-głosowych (grupa bez przygotowania muzycznego) oraz 3- i 4- głosowych (grupa z przygotowaniem muzycznym);
- słyszenia harmonicznego i polifonicznego.

Formy sprawdzania osiągnięć uczniów z czytania nut głosem

- Czytanie a'vista przykładów muzycznych.
- Samodzielne opracowanie ćwiczenia po 15- minutowym przygotowaniu.
- Zadania domowe.

Kryteria oceniania osiągnięć uczniów z czytania nut głosem

- Ocena CELUJĄCY (6) – bezbłędna realizacja dowolnego przykładu muzycznego pod względem melodyki, rytmiki, agogiki, dynamiki, artykulacji i frazowania oraz interpretacja w pełni dojrzała, świadcząca o rozwiniętej osobowości artystycznej.
- Ocena BARDZO DOBRY (5) - bezbłędna realizacja dowolnego przykładu muzycznego pod względem melodyki, rytmiki, agogiki, dynamiki, artykulacji i frazowania. W odniesieniu do realizacji założeń Wewnętrzzszkolnego Systemu Oceniania w/w ocenę otrzymuje uczeń, który opanował 93 – 100% materiału nauczania.
- Ocena DOBRY (4) – poprawna realizacja dowolnego przykładu muzycznego, w którym mogą występować drobne pomyłki pod względem dynamiki, artykulacji i frazowania. W odniesieniu do założeń Wewnętrzzszkolnego Systemu Oceniania w/w ocenę otrzymuje uczeń, który opanował 74 – 92% materiału nauczania.
- Ocena DOSTATECZNY (3)- ogólnie poprawna realizacja danego przykładu muzycznego, w którym mogą wystąpić błędy świadczące o niedokładnym opanowaniu materiału. W odniesieniu do założeń Wewnętrzzszkolnego Systemu Oceniania w/w ocenę otrzymuje uczeń, który opanował 55 – 73% materiału nauczania.

- Ocena DOPUSZCZAJĄCY (2) – liczne błędy tekstowe świadczące o dużych brakach w opanowaniu materiału oraz braku umiejętności samokontroli. W odniesieniu do założeń Wewnętrzny Systemu Oceniania w/w ocenę otrzymuje uczeń, który opanował 43 – 54% materiału nauczania.
- Ocena NIEDOSTATECZNY (1) – brak realizacji przykładów muzycznych lub ich realizacja świadcząca o pełnej niewiedzy. W odniesieniu do założeń Wewnętrzny Systemu Oceniania w/w ocenę otrzymuje uczeń, który opanował poniżej 42% materiału nauczania.

Wymagania edukacyjne dla ucznia po 2 latach nauki przedmiotu

Dykcja i recytacja

1 .Budowa narządów mowy i sposób ich funkcjonowania

- Uczeń zna budowę narządów mowy i ich działanie oraz podstawy fonetyki;
- Potrafi ocenić sprawność własnego aparatu mowy;
- Zna ćwiczenia usprawniające narządy mowy (język, wargi, żuchwa);
- Zna i stosuje ćwiczenia oddechowe; ćwiczenia relaksacyjne
- Potrafi dbać o higienę głosu.

2. Poprawna artykulacja

- Uczeń zna i stosuje ćwiczenia artykulacyjne;
- zna i stosuje ćwiczenia korygujące wady wymowy;
- posiada wrażliwość słuchową i umiejętność samokontroli wymowy.

3. Normy wymowy i stosowanie ich w praktyce

- Uczeń zna normy wymowy (zasady polskiej ortofonii);
- Potrafi wykonać ćwiczenia w celu praktycznego opanowania norm wymowy;
- stosuje normy wymowy podczas interpretacji tekstu mówionego i w utworach wokalnych.

4. Umiejętność analizy i interpretacji utworu literackiego

- Uczeń określa formę i charakter utworu;
- rozumie treść utworu; odczytuje podteksty i skojarzenia zawarte w utworze;
- definiuje środki wyrazu (np. artykulacja, akcent, fraza, pauza, linia intonacyjna, dynamika, barwa, tempo, rytm, gest);
- potrafi stosować ćwiczenia zwiększające swobodę operowania środkami wyrazu;
- interpretuje teksty poetyckie oraz fragmenty prozy, wykorzystując umiejętności w operowaniu środkami wyrazu.

DYKCJA i RECYTACJA – kryteria ocen

Ogólne kryteria ocen

1. Podstawowa wiedza z zakresu anatomii i fizjologii aparatu głosowego.
2. Poziom opanowania poprawnego, świadomego posługiwania się głosem. Ocena własnego aparatu mowy.
3. Znajomość fonetyki i prozodii języka.
4. Znajomość ćwiczeń ortofonicznych.
5. Umiejętność samodzielnej pracy, określenie formy i charakteru treści utworu.
6. Umiejętność przystępnej interpretacji treści literackich.
7. Dbłość o higienę głosu.
8. Estetyka wykonania i ogólny wizerunek.

Ocena CELUJĄCY

1. Pkt. 1 – 8
2. Wykazanie się umiejętnościami technicznymi, swobodą i pomysłowością podania interpretowanego programu
3. Bezbłędne wykonanie i realizowanie programu
4. Wyróżniająca się postawa w podejściu do przedmiotu

Ocena BARDZO DOBRY

1. Pkt. 1 – 8
2. Poprawne opanowanie umiejętności założonych w programie
3. Zaprezentowanie programu bez zastrzeżeń technicznych

Ocena DOBRY

1. Pkt. 1 – 8
2. Zadawalający zakres opanowania umiejętności
3. Prawidłowe wykonanie założonego programu

Ocena DOSTATECZY

1. Pkt. 1 – 8
2. Opanowane umiejętności wymagają dalszej pracy i korekty
3. Wykonywany program zawiera niedociągnięcia techniczne i artystyczne
4. Brak dbłości o wizerunek i estetykę wykonania

Ocena DOPUSZCZAJĄCY

1. Uczeń spełnia w stopniu minimalnym pkt. 1 – 8
2. Brak zaangażowania w powierzone zadania

Ocenia NIEDOSTATECZNY

Uczeń nie spełnia w stopniu minimalnym zagadnień zawartych w pkt. 1 - 8